

{ profila }

DAVID CAMERON

«Saihetsezinaren» zama daraman gizona

Badira historia liburuetan leku propio bat izatea irabazi duten izenak; horietako bat da David Cameron Britainia Handiko lehen ministro ohiarena. Izan ere, bere figura ageri da Europak azken urteotan bizi izan duen lurrikara handienaren atzean. Brexitaz ari gara. Britainia Handia Europar Batasunetik ateratzea eragin zuen fenomenoak betierekotasuna eman dio; hala ere, izan dira politikari londrestarraren ibilbidearen baitan etorkizunean gogoratuak izango diren beste hainbat pasarte ere.

Guztiak jaso ditu Cameronek lehen pertsonan argitaratu duen autobiografia; “For the record”, hots, esandakoak jasota gera daitezela. Asko zuen esateko, argitzeko politikari kontserbadoreak, 2016ko ekainaren 23ko erreferendumaz geroztik, behin bere dimisioa aurkeztuta, ahoa ireki gabe baitzen. Hala, lehen ministro ohiaren ibilbidearen zein politika britainiarraren erretratu argigarria egiten du lanak: arerio zein adiskideak goraiatzeko, baita egurtu ere; garai-penak ospatzen ditu, eta penak kontatu.

ELITISMOA ETA WESTMINSTER

Eton eta Oxford. Britainiar elitearen ikur bi. Biak zapaldu zituen Cameronek. Klasismoa darie Britainia Handiari eta bertako hezkuntza sistemari, eta horren pertsonifikazioa da Cameron. Oxforden ezagutu zuen, esaterako, alderdikide eta arerio duen Boris Johnsonekin. “Thatcherista” porrokatua, antikomunista eta liberala, John Majorren Gobernuaren aterkipean egin zituen lehen urratsak politikan. Hura izango zen kontserbadoreen azken gobernua Tony Blairren “Laborismo Berria” baino lehen.

“Thatcherista” izanik, “Blairista” ere bada Cameron. «Tony Blair da herentzian utzi dudana ondare politiko garrantzitsuena», esan omen zuen behinola “Burdinazko Damak”, eta hori berretsi baino ez dute egiten Cameronen memoriak. Gertuago zituen (eta ditu) Blair eta honen politikak bere alderdiaren eta ki-

David Cameron Europak azken urteotan izan duen lurrikara handienagatik, Brexitagatik, gogoratua izango da.
Daniel LEAL-OLIVAS | AFP

deen jarduna baino. Porrota porrotaren atzetik ezagutu zuen Alderdi Kontserbadoreak 1997tik 2010era bitarteko urteetan, Cameronek berak Westminsterren zapi gorria kendu eta urdina jarri arte.

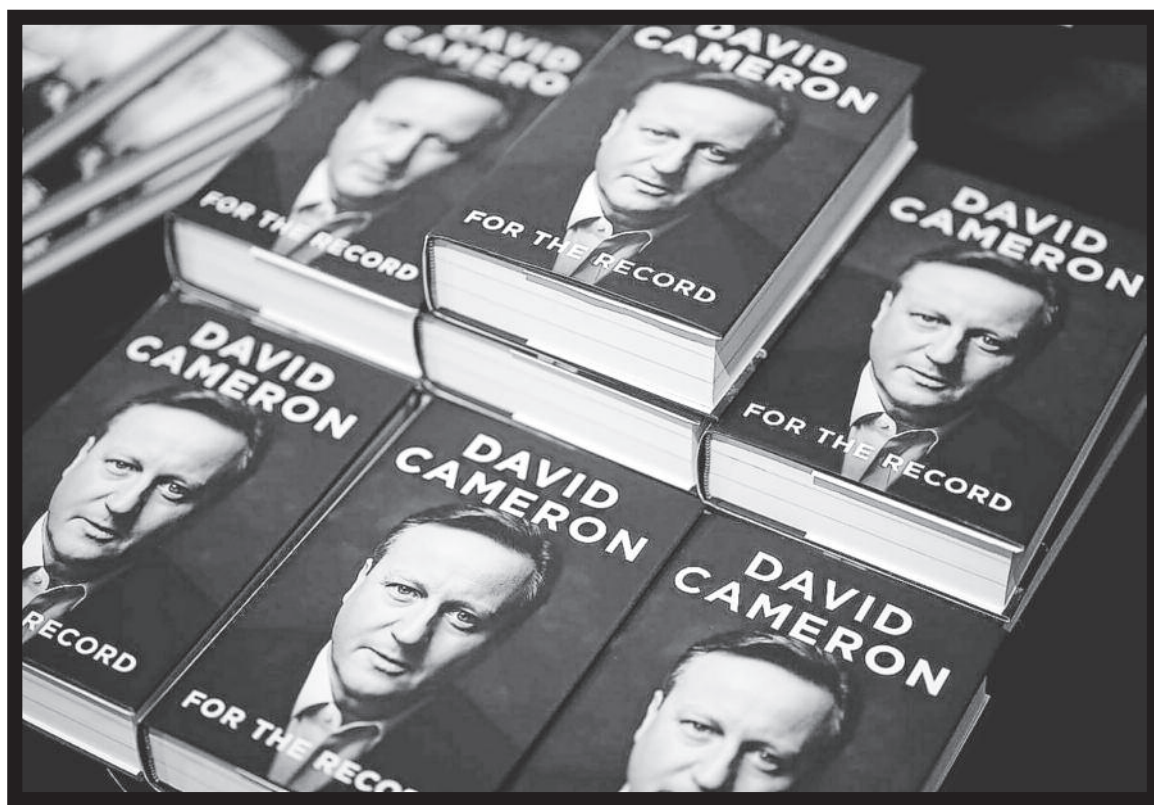
Kontserbadoreen baitan progresisten zakukoa, 2005eko abenduan alderdia berritzea zuen helburu bertako lidergoa lehiaztera aurkeztu zenean. Inguruan zituena gerora aliatu onena izango zuen George Osborne, eta hainbat buruhauste eragingo zizkieten Boris Johnson eta Michael Gove. 2010eko maiatzean hartuko zuen herrialdearen gidaritza.

GERRA BETI

Liberal-demokratekin koalizioan osatu zuen Cameronek bere Gobernuko lehen legegintzaldia, gerora arrakastatsua suertatuko zen legegintzaldi bakarra. Murrizketetan oinarritutako urteak izan ziren, eta orduan erein zituen bere porrot politikoa eragingo zuten haziak. Orogen gainetik, baina, alor ekonomikoan egindako lanak eragiten dio harrota-

sunik handiena. Krisi ekonomikoaren biharamuneko urteak izaki, “guraizeak” atera zituen plazara Cameronen Gobernuak. Murrizketak murrizketa, eta hauek britainiar gizartearen baitan eragindako inpaktua inpaktu, zenbakiak koadratzea izan zen, lerro artean irakur daitekeenez, Cameronen ibilbide politikoko arrakasta handiena.

Bere legegintzaldian egin zuen eztanda Udaberri Arabiarrak ere. Interbentzionista hutsa, Irakeko gerraren alde boza emana zuen Cameronek, Britainia Handiak AEBekin zuen “harreman bereziari” men eginez. Ekialde Hurbileko gatazkek markatu zuten bere agintaldia herrialdearen atzerri politikari dagokionez. Batez ere, baina, hiru herrialdek kendu zitoten loa: Afganistan, Siria eta Irak. Talibanen aurkako gudan, AEBei leialtasuna erakutsi asmoz, hauen ondoan lerrokatu zen, adiskide zuen Obamaren itzalean arituz. Ondoren etorri ziren Tunisia, Egipto, Libia eta abarretako erreboltak. Horietan guztietan ere in-

David Cameronek, Britainia Handiko lehen ministro ohiak, autobiografia bat kaleratu berri du.
AFP

IBILBIDEA Alderdi

Kontserbadoreko buru ohia (2005-2016), Britainia Handiko lehen ministro izatera iritsi zen 2010eko maiatzean. Sei urte egin zituen Downing Street kaleko 10. zenbakian, horietatik bost liberal-demokratekin koalizioan, harik eta Brexitaren erreferendumeko porrotaren ostean dimititu egin zuen arte. Aurrez, adostutako independentzia erreferenduma egitea ahalbidetu zuen Eskozian.

terbentzioaren alde agertu zen, Alderdi Laboristaren eta bere alderdiko gehien-goaren iritziaurren aurka.

Siriak eragingo zizkion, baina, bu-ruhauste handienak Cameroni. Demo-nioren pare zuen Baxar al-Assad, eta hu-ra boteretik kendu beste asmorik ez zuen, Siriako Armada Askearekin lerrokatuz horretarako. Harrigarriak dira, il-do horretan, Errusiako presidente Vladi-mir Putinekin izandako harremanak, zeinetan argi geratzen den politikari bri-tainiarrak jokaturako txotxongilo pape-ra. Westminsterera ere jo zuen Camero-nek Sirian interbenitzeko mandatu bila. Azkenean, ez Parlamentuaren mandatu-rik ez errusiarrekin estrategia adosturik ez Obamarekin «harreman berezirik».

Estatu Islamikoaren aurkako gerraz, bestalde, oroitzapen hobeak ditu Came-ronek; izan ere, Sirian esku hartu gabe geratu izanaren arantza ateratzea lortu zuen kalifa-herriaren aurkako gerrare-kin. Temati aritu zen, bere memorieta-tik ulertu daitekeenez, interbentzio mi-litarraren alde, harik eta Obama bere aldera erakartzea lortu zuen arte. Inter-bentzioa eta garaipen militarra, zerk eragin satisfazio handiago Cameroni?

BI IRABAZI, BAT GALDU

Barne politikan, ororen gaintetik, errefe-rendumek ezaugarritu zuten Camero-nen ibilbide politikoa. «Zilegi al da poli-

tikariek erreferendumak deitzea?», gal-detzen du liburuan. «Margaret Thatche-rreren ustez ez, nik beste iritzi bat daukat baina». Ez bat eta ez bi, hiru izan ziren Cameron boterean zen bitartean Britai-nia Handian egin ziren erreferendumak. Hauteskunde sistemaren ingurukoa le-hena, Eskoziako independentzia errefe-renduma bigarrena eta herrialdea Euro-par Batasunetik ateratzea erabaki zuena hirugarrena.

Holyroodeko Legebiltzarra ezartzea-ren aurka egin zuen bere garaian Al-derdi Kontserbadoreak, Eskozian ape-nas ordezkariarik zuenak. 2012ko urrian hitzartu zuten Cameron eta be-re homologo eskoziar Alex Salmondek Eskozian erreferenduma egitea. %35 in-guruan kokatzen zen garai hartan in-dependentzia-zaletasuna Eskozian; ga-raipen ziurra aurreikusten zuen Cameronek. Hori horrela, hainbat ba-tailatan amore ematea erabaki zuen, boto emaileen adina 16 urtera jaistean edota galdera Gobernu eskoziarraren esku uztean, esaterako. Aldiz, errefe-rendum goiztiarra nahi zuen, eta gal-dera soilik independentziaren inguru-koa izatea; ez zen transferentziak handitzeaz hitz egingo.

Jakina da hortik aurrerakoa. Beldurra-ren kanpaina egin zuen independen-tziaren aurkako Better Together mugi-menduak –*Project Fear* bezala ezagutzen

dena–, Cameronek berak aitortzen due-nez. *Target*-a, argia: botoa erabaki gabe zutenak poltsikoarekin mehatxatzea, pentsiodunak ikaratzea, monetaren afe-ra mahai gainean jartzea... Bihotzarekin ezin irabazi eta beldurra zabaltzea izan zen Londresekin hartu zuen bidea. Horre-tarako, aurretik bere kargua okupatu zuen Gordon Brown laborista eskoziarra izan zuen lagun: «Kontua ez da eskoziar eta, aldi berean, britainiar sentitzeaz ha-rro egotea. Kontua da eskoziar askoren-tzat garrantzitsuagoa dela eskoziarra izatea britainiarra izatea baino. Horren gaintetik, orde, erabakigarria dena da, sentitzen duzuna sentitzen duzula, Erre-suma Batuaren parte izaten jarraitu nahi izatea». 2014ko irailaren 18an egin zuten independentzia erreferenduma Eskozian; aurkako botoak irabazi zuen, boto emaileen %55aren babesarekin.

Bi erreferendum irabazi zituen Came-ronek lehen ministro zela, eta hiruga-rrenean egin zuen kale. Europa, Alderdi Kontserbadorearen baitan Satanas mo-duko hori. Eta Brusela, gaitz guztien ja-torri. Bai baina ez etengabea, ez barruan ez kanpoan. Euroeszeptikotzat du bere burua Cameronek, Britainia Handiak kontinentearekin izan duen harreman historikoaren ondorio. Britainia Handia Europar Batasunetik ateratzea erraztu zuen erreferenduma deitu izanaren za-ma berarekin eramango du, baina ez da

kontsulta hura deitu izanaz damutzen; lehenago edo geroago egin beharreko ariketatzat dauka Cameronek.

Euroeszeptiko izanagatik, baina, Euro-par Batasunean jarraitzearen aldekoa da Cameron: Europako herrien batasun ekonomikoa aldarrikatzen du, ez politi-koa; merkatu librea bai, baina ez pertso-nen mugimendu askatasuna. Horra bri-tainiar kontserbadore aurrerakoi (oximoron hutsa ez al da?) baten oinarri ideologikoa. Hala Londresen nola Bruse-lan kausaren aldeko aliatuak zituen Ca-meronek, baita etsaiak ere. Etxean, Os-borne beti leial; Johnson eta Gove, aldiz, arerio. Berezi zion beldurra Camero-nek Johnsoni; hura zen, Gobernu britai-niarrak zituen iritzi-txostenen arabera, balantza alde batera edo bestera dekan-tatzea lor zezakeen politikari bakarra. Bruselan, aldiz, lagun gutxi (bat aipatze-arren, Viktor Orban Hungariako lehen ministroa) eta etsai ugari, denen bu-ruan Donald Tusk eta Jean-Claude Junc-ker Europako Kontseiluko eta Europako Batzordeko presidenteak hurrenez hu-rren.

«Estrategia bat nuen Britainia Handia Europar Batasunaren baitan mantentze-ko. Hura garatu genuen, eta galdu egin genuen». 2016ko ekainaren 23an, britai-niarraren %52k Brexitaren alde bozkatu zuten. Ez damurik ez arrangurarik, «saihetsezinaren» betiko zama baino.